

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Πολιτισμού και Δημιουργικών Μέσων και Βιομηχανιών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠ561	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5-7
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην Επιχειρηματικότητα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>Σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
13 εβδομάδες μαθημάτων		3	6
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής Περιοχής, Επιλογής Επιστημονική Περιοχή: Επιστήμες Δημιουργικών Μέσων και Βιομηχανιών, Πολιτιστική Πολιτική και Δημιουργική Οικονομία, Οικονομία του Πολιτισμού.		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β - Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να είναι σε θέση να: - Ορίζουν την έννοια της επιχειρηματικότητας στο πλαίσιο των δημιουργικών και ανθρωπιστικών επιστημών. - Αναγνωρίζουν ευκαιρίες για καινοτόμα έργα και συνεργασίες. - Αναπτύσσουν δεξιότητες επικοινωνίας, αφήγησης (storytelling) και παρουσίασης ιδεών. - Γνωρίζουν τρόπους χρηματοδότησης (επιχορηγήσεις, κοινωνική επιχειρηματικότητα, venture capital, crowdfunding).
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο</i>

Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;		
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών		Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Το μάθημα αποσκοπεί στην καλλιέργεια των παρακάτω ικανοτήτων: Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Αυτόνομη εργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης		

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στις βασικές αρχές της επιχειρηματικότητας, με έμφαση στη διασύνδεση της δημιουργικής, καλλιτεχνικής και θεωρητικής εργασίας με τις ανάγκες της αγοράς και της κοινωνίας. Αντλώντας παραδείγματα από το πεδίο των δημιουργικών βιομηχανιών, της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και των πολιτιστικών οργανισμών, το μάθημα προάγει μια κριτική αλλά και πρακτική προσέγγιση της επιχειρηματικής δράσης. Μέσα από διαλέξεις, εργαστήρια και μελέτες περίπτωσης, οι συμμετέχοντες: (α) θα κατανοήσουν τις βασικές αρχές και τη δυναμική της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας, (β) θα εξοικειωθούν με θεμελιώδεις έννοιες όπως επιχειρηματικό μοντέλο, αγορά, χρηματοδότηση, επικοινωνία, (γ) θα μάθουν να συνδέουν την καλλιτεχνική/θεωρητική τους εργασία με κοινωνικές και οικονομικές ανάγκες, (δ) θα αποκτήσουν δεξιότητες σχεδιασμού, διαχείρισης και παρουσίασης δημιουργικών ή κοινωνικών εγχειρημάτων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διαθεματικότητα και στην ανάπτυξη συνεργασιών ανάμεσα σε φοιτητές διαφορετικών πεδίων (τέχνες, δημιουργικές βιομηχανίες, κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες), ώστε να ενισχυθεί η κατανόηση της επιχειρηματικότητας ως πεδίου διαλόγου και συλλογικής καινοτομίας.

Οι 13 διδακτικές εβδομάδες καλύπτουν τις εξής θεματικές:

1. Εισαγωγή στην επιχειρηματικότητα

- * Ορισμοί, τύποι επιχειρηματικότητας (εμπορική, κοινωνική, δημιουργική).
- * Επιχειρηματικότητα και τέχνες/ανθρωπιστικές επιστήμες.

2. Δημιουργικές και πολιτιστικές βιομηχανίες

- * Χαρτογράφηση του πεδίου.
- * Η θέση του καλλιτέχνη και του δημιουργού στο οικοσύστημα.

3. Καινοτομία και δημιουργικότητα

- * Από την ιδέα στην εφαρμογή.
- * Σχέση τέχνης–καινοτομίας.

4. Ανάλυση αγοράς και κοινού
 - * Target groups, ανάγκες κοινού, audience development.
 - * Εργαλεία έρευνας αγοράς.
5. Βασικά οικονομικά για μη οικονομολόγους
 - * Προϋπολογισμός, έσοδα–έξοδα.
 - * Χρηματορροές και βιωσιμότητα.
6. Επιχειρηματικά Μοντέλα
 - * Business Model Canvas.
 - * Παραδείγματα από τον χώρο της τέχνης και των κοινωνικών/ανθρωπιστικών σπουδών.
7. Μάρκετινγκ και Επικοινωνία
 - * Στρατηγική επικοινωνίας.
 - * Social media και branding για καλλιτέχνες και ανθρωπιστές.
8. Storytelling & Pitching
 - * Τεχνικές αφήγησης.
 - * Παρουσίαση ιδεών σε κοινό και χρηματοδότες.
9. Χρηματοδοτικά εργαλεία και ευκαιρίες
 - * Ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα.
 - * Crowdfunding και χορηγίες.
10. Κοινωνική και πολιτιστική επιχειρηματικότητα
 - * Κοινωνικές επιχειρήσεις, οικονομία των κοινών (commons)
 - * Παραδείγματα επιτυχίας στην Ελλάδα και διεθνώς.
11. Νομικά και οργανωτικά ζητήματα
 - * Μορφές εταιρειών, πνευματικά δικαιώματα, συμβάσεις.
12. Σχεδιασμός και ανάπτυξη project
 - * Ομαδική εργασία σε σχέδιο επιχειρηματικής/καλλιτεχνικής ιδέας.
13. Παρουσίαση projects
 - * Pitching Day – παρουσίαση και ανατροφοδότηση.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Δια ζώσης στην τάξη
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	* Διαλέξεις. * Εργαστήρια (workshops). * Ομαδικές εργασίες και παρουσιάσεις. * Προσκεκλημένοι ομιλητές από τον χώρο των δημιουργικών βιομηχανιών. * Συναντήσεις με φοιτητές στο γραφείο ή ηλεκτρονική επικοινωνία (email).

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις Σεμιναριακού χαρακτήρα που κάνουν εκτενή βιβλιογραφική επισκόπηση</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Προφορικές Παρουσιάσεις και διαδραστική συζήτηση στην τάξη</td><td>19</td></tr> <tr> <td>Ατομική άσκηση</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Αυτόνομη μελέτη</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Ομαδική μελέτη</td><td>51</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td></td></tr> <tr> <td>(25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td><td>150</td></tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις Σεμιναριακού χαρακτήρα που κάνουν εκτενή βιβλιογραφική επισκόπηση	20	Προφορικές Παρουσιάσεις και διαδραστική συζήτηση στην τάξη	19	Ατομική άσκηση	20	Αυτόνομη μελέτη	40	Ομαδική μελέτη	51	Σύνολο Μαθήματος		(25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	150
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																
Διαλέξεις Σεμιναριακού χαρακτήρα που κάνουν εκτενή βιβλιογραφική επισκόπηση	20																
Προφορικές Παρουσιάσεις και διαδραστική συζήτηση στην τάξη	19																
Ατομική άσκηση	20																
Αυτόνομη μελέτη	40																
Ομαδική μελέτη	51																
Σύνολο Μαθήματος																	
(25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	150																
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Τα κριτήρια αξιολόγησης αναφέρονται ρητά κατά τη διάρκεια της πρώτης εισαγωγικής διάλεξης. Επίσης, είναι διαθέσιμα στην ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκατάρτισης eclass του πανεπιστημίου, στην περιγραφή του μαθήματος. Γλώσσα: Ελληνικά <u>Διαμορφωτική διαδικασία:</u> Προφορικές παρουσιάσεις με χρήση οπτικοακουστικού υλικού των πρακτικών ασκήσεων παρατήρησης. <u>Συμπερασματική διαδικασία:</u> * Συμμετοχή και δραστηριότητες στην τάξη: 20% * Ατομικές ασκήσεις (case studies, μικρές εργασίες): 30% * Τελική ομαδική εργασία (επιχειρηματικό σχέδιο και παρουσίαση): 50%																

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Ενδεικτική Βιβλιογραφία (- για λεπτομέρειες και συνολική βιβλιογραφία βλ. στο πρόγραμμα του μαθήματος που αναρτήθηκε στο eclass στην αρχή του εξαμήνου):

Βασικές Εισαγωγικές Αναφορές στην Επιχειρηματικότητα

Drucker, P. F. (2007). Innovation and Entrepreneurship: Practice and Principles. London: Routledge.
Osterwalder, A. & Pigneur, Y. (2010). Business Model Generation: A Handbook for Visionaries, Game Changers, and Challengers. Hoboken: Wiley.
Zacharakis, A., Corbett, A. & Bygrave, W. (20250. Entrepreneurship. John Wiley & Sons.

Δημιουργικές Βιομηχανίες & Πολιτιστική Επιχειρηματικότητα

Caves, R. (2000). Creative Industries: Contracts Between Art and Commerce. Harvard University Press.
Hesmondhalgh, D. (2019). The Cultural Industries (4th edition). London: Sage.
Howkins, J. (2013). The Creative Economy: How People Make Money from Ideas. Penguin.
Αυδίκος, Β. (2014). Οι Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες στην Ελλάδα. Επίκεντρο.

Κοινωνική Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία

Bornstein, D. & Davis, S. (2010). Social Entrepreneurship: What Everyone Needs to Know. Oxford University Press.

Σαλαβού, Ε & Κυριακίδου, Ο. (επ.) (2014). Κοινωνική Επιχειρηματικότητα. Αθήνα: Εκδόσεις Rosili.

Murray, R., J. Caulier-Grice & G. Mulgan. (2010). The open book of social innovation. Vol. 24. London: Nesta.

Nicholls, A. & Murdock, A. eds. (2011). Social innovation: Blurring boundaries to reconfigure markets. Springer.

Bollier, D. (2016). Κοινά. Μια σύντομη εισαγωγή. Αθήνα: Angelus Novus.

Δεξιότητες Σχεδιασμού, Διαχείρισης και Επικοινωνίας

Brown, T. (2009). Change by Design: How Design Thinking Transforms Organizations and Inspires Innovation, Markets Globalization & Development Review 04(02), DOI: 10.23860/MGDR-2019-04-02-08

Kotler, P. & Scheff, J. (1997). Standing Room Only: Strategies for Marketing the Performing Arts. Harvard Business School Press.

Spielmann, M. & S. Bahtsetzis (2016). Postindustrial Design – eine Standortbestimmung". Yearbook 2016 Hyperwerk, Institute for Postindustrial Design, Basel: FHNW, 12-95 (online στα αγγλικά: https://www.labattoir.org/uploads/9/8/5/5/9855731/spielmann_bahtsetzis_postindustrial_design.pdf)

Ειδικά για Καλλιτέχνες & Επαγγελματίες Δημιουργικών Κλάδων

Oakley, K. & O'Connor, J. (2015). The Routledge Companion to the Cultural Industries. London: Routledge.

Throsby, D. (2010). The Economics of Cultural Policy. Cambridge University Press.

Byrnes, W. J. (2022). Management and the Arts. Routledge.

Borrupt, T. (2006). The creative community builder's handbook: How to transform communities using local assets, arts, and culture. Turner Publishing Company.

Helguera, P. (2011). Education for Socially Engaged Art. A Materials and Techniques Handbook. New York. Jorge Pinto Books.

Σε γενικές γραμμές: ως εξεταστέα ύλη του μαθήματος θεωρούνται τα περιεχόμενα των μαθημάτων (διαλέξεις, γλωσσικές/επικοινωνιακές δραστηριότητες, παρουσιάσεις PPT που ανεβαίνουν στο eclass στο τέλος του εξαμήνου), καθώς και επιλεγμένες ενότητες από τα βιβλία (είτε σύγγραμμα Εύδοξου, είτε ξεχωριστά κεφάλαια τα οποία είναι διαθέσιμα στο eclass).

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά: Τα κείμενα του μαθήματος προέρχονται από μεγάλο εύρος επιστημονικών περιοδικών και επιμελημένων τόμων και μονογραφιών- για όσα κείμενα είναι στα Αγγλικά έχει προηγηθεί ενδελεχής παρουσίαση τους στα ελληνικά στο μάθημα. Ενδεικτικά συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Journal of Cultural Economics
International Journal of Arts Management
Creativity and Innovation Management
Journal of Social Entrepreneurship
International Journal of Cultural Policy
Industry and Innovation